

1

Inleiding

“Ik weet dat je het kunt als je het echt wilt.”

Jan Van Malcot, pleegvader

Waarom dit boek?

Als hulpverlener was ik vrij goed op de hoogte van het aanbod over thema's die alleenstaande ouders aanbelangen. Een goede kennis van de sociale kaart verwerf je automatisch als je al zolang actief bent in de sociale sector. Als ervaringsdeskundige wist ik heel goed wat ik nodig had en wat ik miste in dat aanbod. Onderzoek doen is mij ook niet vreemd en is een bezigheid waar ik mij in kan uitleven. Maar ondanks mijn kennis en onderzoeksvaardigheden miste ik toch iets wezenlijks. Was ik de enige alleenstaande moeder die zich zo voelde? Dat was moeilijk te zeggen. Ik kende maar één andere alleenstaande moeder.

In 2018 woonde in Nederland 15 procent van alle kinderen en jongeren tot 25 jaar bij één ouder (CBS, 2019). Gelijkaardige cijfers gelden in Vlaanderen: één op de zes Vlaamse kinderen (14,2 procent) leeft in een eenoudergezin (K&G, 2017), in heel België gaat het over 19% van de kinderen. Waar zitten die eenoudergezinnen dan, vroeg ik me af? Het kan toch niet zo zijn dat zij alleen gekend zijn bij de sociale instanties en organisaties waar ik werkzaam was als maatschappelijk assistent? De beschikbare literatuur handelde voornamelijk over het scheidingsproces en de invloed ervan op de kinderen en het ouderschap. Zij bood echter weinig tot geen informatie over de periode erna, als de wind is gaan liggen (of nog hevig tekeer gaat), nadat de scheidingsprocedure achter de rug is. Noch over de periode ervoor, wanneer het besef binnensijpelt dat de relatie voorgoed gedaan is en jullie knopen zullen moeten doorhakken. De maatschappij en haar instellingen zijn naar mijn gevoel te weinig gericht op de mens achter de alleenstaande ouder.

Waar ik nood aan had, was informatie over hoe ik mijn leven weer op de rails kon krijgen nog voor het helemaal ontspoot. Preventie is voor mij het sleutelwoord. Wat zijn mijn opties en hoe ga ik daarbij te werk? Wie denkt er met mij mee en durft buiten de gebaande paden te denken? Als alleenstaande ouder krijg je zoveel op je bord dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet. De constante overlevingsmodus waarin je je bevindt, is best wel vermoeiend en eenzaam.

In mijn vele gesprekken met organisaties, instanties en bedrijven hoorde ik steeds hetzelfde liedje: alleenstaande ouders zijn moeilijk te mobiliseren omdat ze geen tijd en geen geld hebben. Met andere woorden, het is geen sexy doelgroep om mee te werken of om als targetgroep te beschouwen.

- Ze hebben te weinig koopkracht, en zijn dus niet interessant voor bedrijven.
- Ze hebben geen tijd noch energie, dus gaan ze niet in grote getalen opkomen voor hun belangen of deelnemen aan activiteiten.
- Ze zijn voornamelijk gericht op overleven, dus sociale organisaties zijn misschien niet ambitieus genoeg in hun doelstellingen naar deze groep toe.
- Ze vormen een enorm heterogene bevolkingsgroep met een diversiteit aan problemen, dus wordt het moeilijk om beleidsmaatregelen voor hen in te voeren.

Zijn alleenstaande mama's dan een verloren zaak? Natuurlijk niet! Ik hoop met dit boek tegemoet te komen aan de vragen waar alleenstaande mama's mee zitten en hoe ze daar zelf een antwoord op kunnen bieden. Ik hoop hiermee het ontbrekende stukje van die puzzel in te vullen.

Eigenlijk is dit het boek geworden dat ik zelf heel graag had willen lezen een aantal jaar geleden. Maar zelfs nu nog, na zes jaar, betekende het schrijven van dit boek een verderzetting van mijn bewustwordingsproces in wie ik was en waar ik naartoe wilde met mijn leven. Dit boek schrijven heeft mij gered, in die zin dat ik verplicht was om zelf op zoek te gaan naar de antwoorden die ik elders niet kon vinden. En ik hoop uit de grond van mijn hart dat dit boek bij jou ook iets teweeg zal brengen, al was het maar een vlammetje dat weer wordt aangewakkerd.

Dit boek is in de eerste plaats gericht op alleenstaande mama's. Opvallend is immers dat alleenstaand ouderschap in de praktijk vooral alleenstaand moederschap betekent: acht op de tien alleenstaande ouders zijn vrouwen. Bovendien worden alleenstaande mama's in de maatschappij en op het vlak van genderrol benadeeld. Het maakt dat zij een achterstand hebben in te halen zodra zij er alleen voor komen

te staan: werken, huisvesting, pensioen opbouwen, kinderen opvoeden, huishouden runnen, me-time, balans tussen werk en privé, verhoogd armoederisico... Dit zijn stuk voor stuk uitdagingen waar vooral alleenstaande mama's mee geconfronteerd worden. Dat neemt niet weg dat alleenstaande papa's, en mama's uit traditionele gezinnen, ook veel kunnen hebben aan dit boek. Wat goed is voor alleenstaande mama's, is immers goed voor alle mama's en papa's.

In dit boek gaat het niet over je kinderen noch over de opvoeding van je kinderen. In dit boek sta jij als alleenstaande moeder centraal. Niet als moeder en niet als ex, maar als de persoon die jij bent. Je bent immers ook vrouw, vriendin, collega, kunstenaars, sportvrouw, dochter, zus,...